

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. Dany Slavíkové a Mgr. Adély Kaftanové ve věci

Žalobce: **Jan S.**, narozený dne xxx
bytem xxx
Zastoupený advokátem Mgr. Borisem Achmedovem
sídlem Modrá 1980/8, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jejímž jménem jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o vyslovení konstatování porušení práva a o částku 951 105 Kč s přísl., o odvolání žalobce
proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 1. 2019, č. j. 20 C 121/2017-117

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v napadeném výroku III. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 480 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 27. 7. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak **se** v tomto výroku **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 39 683 Kč k rukám advokáta Mgr. Borise Achmedova, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrdličková.

III. Ve výrocích V. a VI. **se** rozsudek soudu I. stupně **mění** tak, že se účastníkům povinnost k náhradě nákladů řízení státu neukládá.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně rozsudkem ze dne 23. 1. 2019 zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal vyslovení konstatování, že neoprávněným vzetím žalobce do vyšetřovací vazby v řízení vedeném u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 20 T 4/2016 došlo k porušení práva žalobce na osobní svobodu zaručeného v článku 8 Listiny základních práv a svobod (výrok I.). Stanovil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 164 605 Kč spolu s 8,05 % p. a. úrokem z prodlení z této částky od 27. 7. 2017 do zaplacení (výrok II.). Zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení částku 786 500 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky za dobu od 27. 7. 2017 do zaplacení (výrok III.). Stanovil žalované povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.618,72 Kč (výrok IV.) a současně rozhodl o nákladech řízení státu, kdy uložil žalované zaplatit částku 506,24 Kč (výrok V.) a žalobci pak částku 293,76 Kč (výrok VI.)
2. Uvedeným způsobem soud I. stupně rozhodl o nároku na vyslovení konstatování, že neoprávněným vzetím žalobce do vyšetřovací vazby došlo k porušení jeho blíže specifikovaných práv a nároku na zaplacení žalované částky jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu a náhradu škody v podobě ušlého zisku podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád - dále jen „zákon“), to vše v souvislosti s trestním řízením, které proti němu bylo vedeno u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 20 T 4/2016 (dále též jen „posuzované řízení“), v němž byl žalobce stíhán pro trestný čin vraždy. Za vykonanou vazbu žalobce požadoval 351 000 Kč, za samotné trestní stíhání 440 000 Kč a za ušlou mzdu 160 105 Kč.
3. Tvrzené nároky, které jsou předmětem tohoto řízení, byly dle ust. § 14 zákona č. 82/1998 Sb. uplatněny u Ministerstva spravedlnosti podáním ze dne 19. 12. 2016 (doručeným žalované dne 22. 12. 2016). Podle stanoviska žalované bude žalobci poskytnuto za vykonanou vazbu finanční zadostiučinění v částce 353 000 Kč, za samotné trestní stíhání zadostiučinění za nemajetkovou újmu v částce 60 000 Kč, dále za ušlou mzdu bude žalobci poskytnuta náhrada škody v částce 35 150 Kč a za náklady řízení 43 600 Kč. Ve zbylém rozsahu ministerstvo nárok odmítlo uspokojit.
4. Soud I. stupně vyšel z následujících podstatných zjištění: usnesením Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, odbor obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování ze dne 30. 6. 2015 bylo podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání žalobce, kterému bylo sděleno obvinění ze zvláště závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že v době od 8:40 do 9:00 hodin dne 1. 5. 2015 úmyslně usmrtil v zalesněné části na levém břehu řeky Xxx Marii S., narozenou xxx, bytem xxx způsobem, že ji před smrtí nejméně jedenkrát udeřil do zadní části hlavy v oblasti týlu dosud neustanoveným předmětem, čímž jí způsobil tržně zhmožděné poranění, a dále jí za použití fyzického násilí způsobil drobné hematomy na levém oku, na vnitřní části spodního rtu, vnitřní hematomy na hraně spodní čelisti a po obou stranách ruky, hematom v oblasti levé lopatky a na vnitřní části levého stehna, roztrhal na ní a za pomoci nože rozřezal její oděvní svršky a následně ji hodil z prudké stráně do tůně, kde došlo ke smrti, když příčinou smrti bylo zjištěno udušení z utopení. Policie v odůvodnění mimo jiné uvedla, že bylo provedeno ohledání místa činu, byla provedena pitva, byl realizován znalecký posudek z oboru kriminalistika, odvětví genetika –

biologie, odborné vyjádření z oboru metoda pachové identifikace, odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví mechanoskopie, dále byla vyžádána další znalecká expertiza v podobě odborného vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví fyzikální chemie a z oboru kriminalistika, odvětví genetika, kdy zkoumání v době sdělení obvinění nebylo skončeno. Policie též vycházela z podaného vysvětlení Jiřího S. narozeného xxx, manžela poškozené, dále Jiřího S., narozeného xxx, syna poškozené. Taktéž policie vycházela z podaného vysvětlení dalších osob a veškeré skutečnosti zjištěné při prověřování dostatečně odůvodnily závěr o spáchání trestného činu v podobě zvláště závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku, a že jej spáchala určitá osoba, a to Jan S. (žalobce) výše popsaným způsobem. Trestná činnost byla prokazována provedenou soudní pitvou, znaleckým posudkem z oboru kriminalistika, odvětví genetika a biologie, odborným vyjádřením z oboru metoda pachové identifikace, odborným vyjádřením z oboru kriminalistika, odvětví analýza dat a zkoumání nosičů dat a odborným vyjádřením z oboru kriminalistika, odvětví mechanoskopie. Usnesením ze dne 15. 7. 2015 státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích zamítl stížnost žalobce proti usnesení o zahájení trestního stíhání.

5. Okresní soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 1. 7. 2015 č. j. 31 Nt 1102/2015-14 rozhodl o vzetí žalobce do vazby z důvodů uvedených v § 67 písm. a) trestního řádu s tím, že žalobce byl omezen na osobní svobodě dne 29. 6. 2015 v 8 hodin. Zároveň bylo rozhodnuto, že písemný slib nabídnutý obviněným žalobcem k náhradě vazebního důvodu se nepřijímá, a taktéž nebyl ustanoven dohled probačního úředníka jako náhrada vazebního důvodu. Usnesení nabylo právní moci 3. 8. 2015. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 3. 8. 2015 č. j. 14 To 205/2015-26 stížnost žalobce proti usnesení o vzetí do vazby zamítl jako nedůvodnou. Žalobce vykonal vazbu v době od 29. 6. 2015 od 8 hodin do 15. 6. 2016 10:45 hodin.
6. Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 15. 6. 2016 č. j. 20 T 4/2016-1712 rozhodl podle § 226 písm. c) trestního řádu o zproštění obžalovaného žalobce obžaloby Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích ze dne 28. 1. 2016 pro skutek popsaný v rozsudku, ve kterém byl spatřován zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku, neboť nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný žalobce. Rozsudek nabyl právní moci dne 21. 9. 2016. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 21. 9. 2016 č. j. 8 To 83/2016-1782 zamítl odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 5. 2016, č. j. 20 T 4/2016-1712 jako nedůvodné.
7. V týdeníku Písecké postřehy ze dne 8. července 2015 vyšel článek „Xxx xxx xxx“, ve kterém tisk informoval o tom, že pravděpodobným vrahem ženy z Xxx by měl být 23letý mladík obviněný policií ze zabití 47leté ženy a dále, že dle regionálního deníku by vrahem této ženy měl být údajně její syn. Zazněl komentář nejmenovaného muže z Xxx, že není pochyb o tom, že vrahem je syn, který zabil mámu kvůli penězům, bral drogy a rodina ho vydělila. V internetovém zpravodajství na adrese www.blesk.cz se dne xxx objevil článek o tom, že Blesku se podařilo zjistit, že muž obviněný z vraždy pracoval v xxx, s policií moc nespolupracuje, důvod, proč vraždil, neprozradil. Policie obvinila z vraždy Marie S. jejího syna. V internetovém článku s datem xxx na portálu www.budejickadrbna.cz se objevil článek „Xxx xxx xxx“, dle kterého znalec z oboru výpočetní techniky nepotvrdil, že muž z xxx, obžalovaný z vraždy své matky, byl v době činu u svého počítače, 24letému Janu S. (žalobci), jenž vinu popírá, hrozí až 18 let vězení. Obdobný článek vyšel xxx na portálu domaci.eurozpravy.cz, nazvaný „xxx xxx xxx“, s informací, že výpověď znalce nepotvrdila, že obžalovaný muž z xxx (žalobce) byl v době činu u svého počítače. Dle znalce se na časové údaje v počítači nelze spolehnout, neboť došlo k manipulaci s časem v období od 30. 4. do 2. 5. Podle obhajoby nelze zpochybnit, že S. se dne 1. 5. před devátou hodinou přihlásil ke svému facebookovému účtu. V článku na uvedeném portále ze dne 15. 3. 2016, nazvaném „xxx xxx xxx“, bylo uvedeno, že případ vraždy začal rozplétat Krajský soud v Českých Budějovicích,

podle státního zástupce svou matku zavraždil její syn, kterému hrozí až výjimečný trest. Mladík dle policie nejdříve svou matku uhodil tupým předmětem do hlavy, poté, co upadla do bezvědomí, nožem rozřezal její oblečení zřejmě, aby předstíral sexuální motiv útoku, a pak ji hodil do tůně, kde se žena utopila. Policisté měli jasnou pouze v tom, že vrah a oběť se znali. V televizním pořadu TV Nova „*Očima Josefa Klímy*“ ze dne xxx byly ohledně případu vraždy paní S. uveřejněny obecné informace ohledně vyšetřování, ohledání, nalezení a zajištění stop, odebrání vzorků, dále že nepřímé důkazy svědčily v neprospěch žalobce, který byl vzat do vazby, detektor lži moc nezvládl, otec žalobce věřil v jeho nevinu, strýc žalobce naopak uvedl, že žalobce je vinen, policie je přesvědčena o vině žalobce, motiv byl nejasný, v úvahu přicházely spory o rodný dům. Závěrem bylo zdůrazněno, že žalobce byl soudy zproštěn obvinění z trestného činu vraždy své matky a je nevinen.

8. Dne 1. 9. 2014 žalobce jako zaměstnanec na straně jedné uzavřel s xxx xxx xxx, jako zaměstnavatelem na straně druhé pracovní smlouvu s místem výkonu práce xxx xxx xxx s datem nástupu do práce dne 1. 9. 2014 na druh práce pedagog volného času. Pracovní poměr byl sjednán na dobu určitou do 31. 8. 2015 se zkušební dobou v délce 3 měsíců. Podle potvrzení o zaměstnání – zápočtového listu žalobce vykonával od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 práci Pedagog volného času v rámci pracovního poměru u zaměstnavatele Xxx xxx xxx se vzděláním ÚSO s maturitou (bez vyučení) s důvodem k ukončení po uplynutí sjednané doby § 65 zákoníku práce. O ušlé mzdě žalobce za dobu od 1. 9. 2015 do 21. 9. 2016 ve výši 160 105 Kč není mezi účastníky sporu.
9. Žalobce ukončil dne 17. 2. 2016 studium pedagogiky k získání kvalifikace pedagoga volného času, který vykonává komplexní přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělání, a získal kvalifikaci pedagoga volného času a asistent pedagoga. Od 1. 1. 2017 žalobce bydlí v Xxx .
10. O pozitivních osobních vlastnostech žalobce, o jeho pracovních výkonech a zájmu o zvýšení kvalifikace vypověděli a negativní vliv trestního stíhání na jeho osobu v soukromém životě, včetně výkonu vazby, v řízení před soudem I. stupně potvrdili svědci Karel Č., Mgr. Milan M., otec a bratr žalobce, Zuzana H. (přítelkyně žalobce, která v rozhodné době zvažovala i ukončení vztahu), doc. Michal Kaplánek
11. Na zjištěné soud I. stupně aplikoval ust. § 1, § 2, § 5, § 7, § 8, § 31 a § 31a zákona o odpovědnosti za škodu, způsobenou nesprávným úředním postupem (dále jen „zákon“). Odkázal na ustálenou judikaturu (např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011; rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 1990 sp. zn. 1 Cz 6/90, rozsudek ze dne 31. 3. 2002 sp. zn. 25 Cdo 1487/2001), podle níž odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu; protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za které je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje (uvedené právo nemá pouze ten, kdo si vznesení obvinění zavínil sám a ten, kdo byl obžaloby zproštěn, nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný, nebo že mu byla udělena milost, nebo že trestný čin byl amnestován; o takový případ se v dané věci nejedná). Za nezákonné rozhodnutí pokládal zahájení trestního stíhání, které posléze skončilo zproštěním obžaloby, a proto se dále zabýval jednotlivými nároky žalobce.
12. Na základě učiněných skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel, že žalobce prokázal i vznik imateriální újmy způsobené mu předmětným trestním stíháním a výkonem vazby, přitom se podrobně zabýval tím, do jaké míry byla naplněna judikatorně vymezená kritéria, která pravidelně indikují rozsah způsobené nemajetkové újmy tohoto druhu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). Zabýval se tedy povahou

předmětné trestní věci, délkou trestního řízení, následky způsobenými trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného žalobce a přihlížel i k okolnostem, které trestní stíhání poškozeného žalobce provázely, když jednotlivá kritéria obecně podrobně vyložil.

13. Žalobce byl trestně stíhán pro spáchání zvláště závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku a byl ohrožen trestem odnětí svobody v rozpětí deset až osmnáct let. Z hlediska povahy trestní věci se jedná o závažný trestný čin. Žalobce byl trestně stíhán v době od 30. 6. 2015 do 21. 9. 2016 a na trestní stíhání nelze nahlížet jako na déletrvající. Pokud se jedná o následky způsobené trestním stíháním v osobnostní sféře poškozeného soud I. stupně uvedl, že v řízení bylo prokázáno, že žalobce pracoval jako vedoucí pedagog v Domě dětí a mládeže v Písku, volný čas věnoval dětem a souvisejícím aktivitám, o trestním stíhání vědělo jeho pracovní okolí, postupem času také širší okolí jak ve městě, kde žalobce pracoval, tak i v jeho bydlišti, příbuzní a většina jeho přátel byla přesvědčena o jeho nevině, vyjadřovali mu podporu. Trestní stíhání bylo medializováno prostřednictvím místního tisku, internetového zpravodajství a také i televizní publicistiky na soukromé televizní stanici. Média přinášela informace o žalobci jako o pravděpodobném pachateli s odkazem na komentáře různých osob a svá zjištění. V rámci televizní reportáže bylo však také zdůrazněno, že žalobce byl obžaloby zproštěn a je nevinen. Nelze proto dospět k závěru, že by byl porušen princip presumpce nevinny, nicméně i pokud by se tak stalo, není zde příčinná souvislost mezi jednáním státu v rámci posuzovaného řízení a způsobem, jakým média o trestním stíhání žalobce informovala veřejnost (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Žalobce v době trestního stíhání bydlel v malé obci, kde se občané v podstatě znají, a proto jeho trestní stíhání má vyšší dopad, nežli v anonymním prostředí velkoměsta. Trvání negativního zásahu v osobnosti žalobce soud I. stupně ohraničil na dobu trvání trestního řízení.
14. Po zhodnocení uvedených kritérií dospěl obvodní soud k závěru, že v daném případě již nepřichází v úvahu konstatování porušení práva, což by bylo v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti a hlediskem obecné slušnosti (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011), a proto přistoupil k poskytnutí přiměřeného finančního zadostiučinění. V posuzovaném případě po zhodnocení zmíněných kritérií (s výjimkou dopadů do osobnostní sféry, které soud hodnotil v rámci nároku na finanční zadostiučinění za vykonanou vazbu) s přihlédnutím k medializaci trestního stíhání a jeho všeobecné známosti v místě tehdejšího bydliště žalobce dovodil, že dostačující a odpovídající finanční zadostiučinění je částka 66 000 Kč. V této souvislosti při svém rozhodování vzal v úvahu rozhodnutí v obdobné věci rozhodované u soudu I. stupně pod sp. zn. 10 C 94/2010 a následně Městským soudem v Praze sp. zn. 55 Co 293/2013, kdy se též jednalo o odškodnění za trestní stíhání pro trestný čin vraždy, při délce trestního stíhání 13 měsíců a přiznaném zadostiučinění v částce 55 000 Kč. Z důvodu zabránění duplicitního odškodnění vzal soud v úvahu i skutečnost, že žalobce byl po celou dobu trvání posuzovaného řízení stíhán vazebně, a proto v rámci nároku na finanční odškodnění za vazbu zohlednil dopady do osobnostní sféry žalobce (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). Za situace, kdy žalovaná již žalobci poskytla finanční zadostiučinění v částce 66 000 Kč, soud I. stupně žalobní nárok na zaplacení dalšího zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním zamítl.
15. Žalobce vykonal vazbu v době od 29. 6. 2015 do 15. 6. 2016, tj. 353 dnů, vazba byla vykonávána jako koluzní z důvodu podle § 67 písm. b) tr. řádu, což její výkon znepríjemňovalo z pohledu možnosti návštěv příbuzných, v této souvislosti žalobce požadoval finanční zadostiučinění v částce 351 000 Kč poté, co mu žalovaná již z tohoto titulu i poskytla částku 353 000 Kč. Při stanovení formy a výše odškodnění za vykonanou vazbu vycházel soud I. stupně z ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR (srov. rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 ze dne 11. 1. 2012 nebo sp. zn. 30 Cdo 914/2011 ze dne 31. 5. 2012). S odkazem na skutkově podobné spory projednávané u soudu I. stupně (ve věci sp. zn. 31 C 172/2014 byl odškodňován pobyt ve vazbě v délce 224 dnů

v částce 1 500 Kč za den, poškozený nebyl dosud vazebně stíhán ani ve výkonu trestu odnětí svobody stejně jako žalobce, byl také ohrožen vysokým trestem odnětí svobody, byl však vystaven šikaně, posměškům a ústrkům a fyzickému napadání ze strany ostatních spoluvězňů, musel být opakovaně překládán na jiné cely, ve věci vedené pod sp. zn. 31 C 118/2016 bylo poskytnuto finanční zadostiučinění v částce 1 300 Kč za den za výkon vazby v délce 294 dnů, poškozený však byl ve společnosti osob s kriminální minulostí, v podmínkách odpovídajících spíše výkonu trestu), soud I. stupně označil poskytnuté finanční zadostiučinění v částce 1 000 Kč za den trvání vazby za dostačující pouze s tím rozdílem, že za dobu prvních 15 dnů přiznané zadostiučinění navýšil o částku 300 Kč za den při vědomí toho, že první dny vazby obecně jsou zadrženu osobou vnímány obzvláště intenzivně, neboť v této době dochází k prvotnímu šoku ze zatčení a jedná se tak zpravidla o nejintenzivnější pocitované období. Celkem je tak finanční zadostiučinění za výkon vazby představováno částkou 357 500 Kč. Jelikož žalovaná poskytla žalobci částku 353 000 Kč, obvodní soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 4 500 Kč a zároveň zamítl ve výroku I. požadované konstatování porušení práva, neboť žalobci již byla přiznána finanční náhrada a tím zároveň došlo ke konzumaci i požadovaného konstatování zásahu do jeho práv výkonem státní moci (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1684/2010).

16. Žalobní nárok na náhradu škody ve formě ušlého zisku v částce 160 105 Kč za ušlou mzdu v době od 1. 9. 2015 do 21. 9. 2016 soud I. stupně shledal důvodným. V řízení bylo prokázáno, že pokud by k vydání nezákonného rozhodnutí a v této souvislosti ke vzetí žalobce do vazby nedošlo, za obvyklého chodu věcí by žalobce dosáhl zmíněné částky, neboť by s ním byl uzavřen pracovní poměr na dobu neurčitou, a dosáhl by tak zmíněné mzdy.
17. Z přiznaných částek přiznal soud I. stupně zákonný úrok z prodlení ve smyslu ust. § 1970 občanského zákoníku, ve spojení s ust. § 15 odst. 1, 2 zákona. V posuzované věci byla žalované doručena žádost o náhradu škody v rámci předběžného projednání nároku podle § 14 zákona dne 22. 12. 2016, od tohoto data počala běžet šestiměsíční lhůta ve smyslu ust. § 15 odst. 2 zákona, v jejímž průběhu mohl být nárok žalobce uspokojen. K jejímu marnému uplynutí došlo dne 22. 6. 2017, proto dne 27. 7. 2017 (jak žalobce požadoval) byla již žalovaná v prodlení.
18. Lhůta k plnění byla stanovena v délce 15 dnů od právní moci rozsudku, neboť se jedná o plnění ze státního rozpočtu podléhající zákonu č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.
19. Výrok o nákladech řízení mezi účastníky soud I. stupně odůvodnil ust. § 142 odst. 2 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) podle úspěchu ve věci. Žalobce kromě nároku na majetkovou újmu uplatnil zároveň dva nároky na finanční zadostiučinění za újmu nemajetkovou (objektivní kumulace). Podle § 12 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „advokátní tarif“) platí, že při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se za tarifní hodnotu považuje součet tarifních hodnot spojených věcí. Při určování úspěchu či neúspěchu účastníka, který vedle nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu v řízení uplatnil rovněž nárok (nároky) na peněžité plnění (objektivní kumulace), je třeba vycházet ze vzájemného poměru tarifních hodnot takto uplatněných nároků, jež se stanoví podle § 8 a násl. advokátního tarifu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1435/2015). Činí-li tarifní hodnota nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle § 9 odst. 4, písm. a) advokátního tarifu částku 50 000 Kč (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3378/2013), pak tarifní hodnota nároku na peněžité plnění vychází zásadně z výše tohoto plnění bez uplatněného příslušenství (§ 8 odst. 1 advokátního tarifu), což je v daném případě částka 160 105 Kč. Za tarifní hodnotu se tak považuje částka 260 105 Kč (50 000 Kč + 50 000 Kč + 160 105 Kč). Úspěch žalobce byl pouze ohledně částky 164 605 Kč a ve zbývajícím rozsahu byla žalobce neúspěšný. V procentuálním vyjádření měl žalobce úspěch v rozsahu 63,28 % (164 605 : 260 105 x 100), zatímco neúspěšný byl v rozsahu 36,72 %. Po odečtení neúspěchu

od úspěchu tak žalobci vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v rozsahu 26,56 %. Náklady řízení žalobce jsou představovány náklady právního zastoupení v částce 27 900 Kč za 9 úkonů právní služby, každý v částce 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemná podání týkající se věci samé učiněná vůči soudu ze dne 3. 8. 2017, 26. 4. 2018 a účast na jednáních soudu dne 11. 4. 2018, 2. 5. 2018, 11. 6. 2018, 8. 8. 2018, 14. 11. 2018, 16. 1. 2019 a 23. 1. 2019), podle § 6 odst. 1 ve spojení s § 7, § 9 odst. 4, § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších právních předpisů (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 3378/2013) a dále v částce 1 550 Kč za účast na vyhlášení rozsudku dne 23. 1. 2019, podle § 11 odst. 2, písm. f) advokátního tarifu. Dále jsou náklady řízení představovány částkou 3 000 Kč za 10 režijních paušálů každý v částce 300 Kč z uvedených úkonů právní služby podle § 13 advokátního tarifu. Celkem jsou náklady řízení žalobce v částce 32 450 Kč a 26,56 % z této částky činí 8 618,72 Kč.

20. Výroky V. a VI. o nákladech řízení státu soud I. stupně odůvodnil ust. § 148 odst. 1 o. s. ř., podle kterého má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. V posuzovaném případě jsou náklady státu představovány svědečným zaplaceným v průběhu řízení v celkové částce 800 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaná byla v řízení neúspěšná v rozsahu 63,28 %, obvodní soud proto žalované uložil povinnost zaplatit v tomto rozsahu státu náklady řízení. Z uvedené částky 800 Kč je pak 63,28 % představováno částkou 506,24 Kč a oproti tomu žalobce byl v řízení neúspěšný v rozsahu 36,72%, což je z částky 800 Kč představováno částkou 293,76 Kč.
21. Proti zamítavému výroku III. o věci samé rozsudku soudu I. stupně, jakož i proti akcesorickým výrokům o náhradě nákladů řízení podal žalobce včasné odvolání. Požadoval, aby byl napadený rozsudek v označeném výroku změněn tak, že žalované bude uložena povinnost zaplatit mu částku 786 500 Kč spolu se zákonným úrokem z této částky od 27. 7. 2017 do zaplacení a současně mu nahradit náklady řízení před soudy obou stupňů v plné výši. Odvolatel namítal nesprávné právní posouzení věci. Pokud se jedná o nemajetkovou újmu, která mu byla způsobena nezákonným trestním stíháním, označil nesprávné právní posouzení především v závěru soudu I. stupně o přiměřenosti výše náhrady nemajetkové újmy způsobené zahájením trestního stíhání, kterou žalobci přiznala v návaznosti na jeho žádost žalovaná. Žalobci byla trestním stíháním způsobena nemajetková újma spočívající zejména v zásahu do jeho osobní cti a dobré pověsti, ztratil zaměstnání, na které se soustavně připravoval, a současně došlo k narušení jeho sociálních a rodinných vazeb. Zdůraznil, že byl obviněn ze závažného trestného činu vraždy své nejbližší osoby, za který mu hrozil trest odnětí svobody na deset až osmnáct let, a byl vystaven, navíc jako osoba dosud netrestaná, značnému stresu a rovněž společenskému odsouzení. Od zahájení trestního stíhání došlo k narušení jeho rodinných vztahů, kdy se musel potýkat s nedůvěrou okolí, a to včetně nejbližších osob. Přestože rodinní příslušníci dávali žalobci najevo svoji podporu, nelze rozhodně tvrdit, že by se zahájení trestního stíhání vztahů s nimi nijak nedotklo. V tomto ohledu lze odkázat zejména na výpověď přítelkyně žalobce Zuzany H., která připustila, že zvažovala ukončení vztahu s žalobcem. Zahájení trestního stíhání mělo jednoznačně nepříznivý vliv na jeho pověst. Žalobce byl z důvodu opovržení ostatních obyvatel nucen své bydliště opustit a přestěhovat se do jiného místa, kde se pokouší začít nový život. Nutno rovněž dodat, že negativní dopady trestního stíhání na pověst žalobce přetrvávají do současnosti. Žalobce z důvodu trestního stíhání rovněž přišel o zaměstnání, na které se soustavně připravoval již od střední školy, kdy docházel do místa svého pozdějšího zaměstnání jako dobrovolník. Poté, co byl vzat do vazby, byla na jeho místo přijata jiná zaměstnankyně a žalobce tak i po zproštění obvinění, respektive po propuštění z vazby nemohl u svého zaměstnavatele vykonávat práci na stejné pozici. S ohledem na trestní stíhání žalobce, a to přestože byl obvinění zproštěn, je jeho zaměstnatelnost na obdobné pozici (pedagogický pracovník) problematická i v současné době. V případě posuzování nemajetkové újmy způsobené

žalobci zahájením trestního stíhání soud tuto okolnost nezohlednil, ačkoliv tak učinil při úvaze o důvodnosti nároku na náhradu ušlé mzdy. Žalobce se navíc domnívá, že trestní stíhání bylo vůči němu zahájeno zcela bezdůvodně, neboť s vyšetřujícími orgány plně spolupracoval. Důkazy, které měly zahájení trestního stíhání odůvodnit, byly zcela nedostatečné. Žalobce je nadále přesvědčen o tom, že trestní stíhání vůči němu a především jeho zadržení, resp. rozhodnutí o vazbě bylo motivováno snahou orgánů činných v trestním řízení „vynutit si“ jeho doznání, neboť důkazy, které vůči němu orgány činné v trestním řízení do doby zahájení trestního stíhání nashromáždily, byly zcela nedostatečné. Nesouhlas odvolatele směřoval i proti výši přiznaného odškodnění za vykonanou vazbu, kdy byl omezen na osobní svobodě, pobyt v deprimujícím a negativním prostředí měl dopad i na jeho psychický stav, rovněž na vztah s jeho přítelkyní.

22. Žalovaná navrhlá potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného
23. Odvolací soud přezkoumal podle ust. § 212 a 212a o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je částečně opodstatněné.
24. K rozhodnutí o obou nárocích (jež zůstaly předmětem řízení), tj. nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním a výkonem vazby, soud I. stupně opatřil dostatek skutkových zjištění, o jejichž správnosti odvolací soud nemá důvod pochybovat, a to včetně podstatného zjištění, že trestním stíháním došlo k výraznému zásahu do rodinného života žalobce.
25. Rovněž právní posouzení zjištěných skutečností soudem I. stupně odvolací soud pokládá za - v zásadě - správné. Soud I. stupně přiléhavě dovedl existenci povinnosti státu odškodnit žalobce za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním a výkonem vazby v rozhodném období a přiléhavě rozvedl a zohlednil zásadní skutkové okolnosti případu při volbě formy a výše odškodnění. Zcela správně se zaměřil na judikaturně dovozená kritéria, která se v obdobných případech zpravidla vyskytují a která zpravidla mají vliv na rozsah způsobené újmy a tím i na výši případného zadostiučinění, tj. na povahu trestní věci, délku trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Soud I. stupně zcela správně zohlednil důvod, pro který byl žalobce zproštěn obžaloby, neboť do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti zasahuje trestní stíhání tím více, jedná-li se o obvinění liché. Konečně soud I. stupně zcela správně vycházel z premisy, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, a že v konečném důsledku musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují. Jinak vyjádřeno výše přiznaného zadostiučinění by se neměla, bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu, podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2012 sp. zn. 30 Cdo 3867/2011).
26. K již shora uvedeným prokázaným okolnostem, které vzal soud I. stupně v úvahu (věk žalobce, předchozí bezúhonnost, ztráta zaměstnání a dobré pověsti v místě bydliště, masivní zásah do poměrů v rodině), je dle odvolacího soudu třeba v dané věci přihlídnout rovněž k tomu, že žalobce byl trestně stíhán pro vraždu vlastní matky; za zavrženíhodnější trestný čin si lze představit snad jen vraždu vlastního dítěte. Žalobce, ač zproštěn obvinění, si nepochybně ponese celým životem (viděno z laického pohledu) uvedené stigma a bude se s ním muset vypořádávat. Odvolací soud je tak toho názoru, že přiměřeným odškodněním nemajetkové újmy náležejícím žalobci v souvislosti s nezákonným trestním stíháním je částka celkem 200 000 Kč. Bylo-li plněno ze strany žalované částkou 66 000 Kč, náleží mu z tohoto titulu ještě dalších 134 000 Kč.

27. Pokud se jedná o výkon vazby, má odvolací soud za to, že je třeba akcentovat věk a předchozí beztrestnost žalobce, i dosavadní dobré rodinné zázemí, které nepochybně omezení osobní svobody ve vazebním prostředí ztěžovaly. Za přiměřené odškodnění z důvodu omezení osobní svobody po dobu 353 dnů proto považuje částku 706 000 Kč, tj. 2 000 Kč za den vazby. Bylo-li žalovanou z tohoto důvodu plněno ve výši 353 000 Kč a soudem I. stupně pravomocně přisouzeno 4 500 Kč, přiznal odvolací soud žalobci dalších 348 500 Kč, v obou případech spolu s úrokem z prodlení z důvodů podrobně rozvedených soudem.
28. Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé III. dle § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že žalobci přiznal dalších 480 500 Kč s příslušenstvím, jinak rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
29. Vzhledem k tomu, že odvolací soud svým rozhodnutím zčásti změnil výrok o věci samé, rozhodoval nejen o náhradě nákladů odvolacího řízení, ale znovu i o nákladech řízení před soudem I. stupně (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Za věcně správný přitom považuje odkaz soudu I. stupně na způsob výpočtu náhrady nákladů řízení podle zásady úspěchu ve sporu (§ 142 odst. 2 o. s. ř.). Žalobce byl ve sporu úspěšný v rozsahu 35,6 % (z požadované částky 951 105 Kč přiznáno celkem 645 105 Kč), a náleží mu proto náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 39 683 Kč. Přiznaná částka zahrnuje odměnu za zastoupení advokátem vypočtenou dle vyhl. č. 177/1996 Sb. včetně paušálních náhrad hotových výdajů advokáta, tj. odměnu za 11,5 úkonů právní služby po 9 380 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, 8x jednání u soudu I. stupně, odvolání, jednání u odvolacího soudu) dle § 7, § 9 odst. 4, písm. a), a 12x paušální náhradu hotových výdajů advokáta po 300 Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání za podmínek uvedených v ust. § 237 o. s. ř. Takové dovolání lze podat do 2 měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR u soudu, který rozhodoval v I. stupni.

Praha 5. prosince 2019

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu